

**Випадок смертельної виробничої травми
внаслідок ужалення бджолами**
Бондар С.С., доцент
**Національний медичний університет імені О.О. Богомольця,
кафедра судової медицини**

В судово-медичній практиці, на фоні загальної кількості смертельних отруєнь від різних отруйних речовин, смертельне отруєння бджолиним ядом зустрічається дуже рідко. Нам довелося діагностувати такий випадок у працівника КСП 59 річного гр. К. Внаслідок розкриття кришки вулика бджоли пожалили тільки відкриті кисті рук. Через декілька хвилин йому стало зле скаржився на головокружінні, слабкість, сів на землю. Був доставлений на ФАП де йому ввели 1,0 10% кофеїну. Під час подальшого транспортування в ЦРЛ гр. К. помер. При судово-медичному дослідженні трупа на кистях рук виявлені численні ділянки укусів бджіл, гістологічно в цих ділянках шкіри виявлено: вогнищевий субепідермальний набряк з відокремленням рогового шару від епідермісу, набряк сосочкового і сіткового шарів дерми, навколо частини судин мікроциркуляторного русла – лімфоїдні інфільтрати, вогнища геморагічного просякування дерми. Крім місцевих змін при дослідженні трупа були виявлені макроскопічні ознаки ІХС, помірного атеросклерозу коронарних артерій, в гістологічних препаратах відмічалися ознаки бронхоспазму частини бронхів, виражені реологічні розлади з наявністю множинних периваскулярних крововиливів, явищ гемолізу еритроцитів, про зажитевість якого свідчить наявність фагоцитованого гемосидерину в цитоплазмі макрофагів і просвітах звивистих каналців нирок. Ці реологічні розлади, бронхоспазм є непрямим свідченням алергічної реакції. Це дало підставу для висновку, що смерть гр. К. настала внаслідок токсико-алергічної дії бджолоїної отрути після укусів бджіл. Наявна у гр. К. патологія (ІХС) була додатковою причиною смерті. Особливість даного випадку є те, що смерті настала від ужалень відносно невеликої кількості бджіл (смертельна кількість 500 ужалень) тільки в тильній поверхні кистей обох рук де є чисельні великі судини і отрута відразу безпосередньо потрапила в кров'яне русло, що спричинило настання смерті.